

EĞİTİMİN TOPLUMSAL TEMELLERİ

Eğitimin Toplumsal Temelleri

TOPLUM

Sınırları belirli bir doğal çevrede, ortak amaçlar için biraraya gelen, karşılıklı benimsenen kurallara bağlı, işbirliği ve dayanışma anlayışında olan insanlardan oluşur.

TOPLUMSAL KURUM OLARAK EĞİTİM KURUMLARI

1. Toplumun gereksinimlerinin bir bölümünü karşılar.
2. Diğer kurumlarla etkileşim içindedir.
3. Düzenli ve örgütlenmiş statüler (konumlar), roller ve normlar bütünüdür.

EĞİTİM KİMİN İÇİN?

Toplum için mi?

Birey için mi?

Eğitimin toplumsal hedeflere göre Őekillendiđi sistemlerde eğitim ve toplum arasında güçlü bir etkileŐim vardır.

Hangi eğitim hedefine doğru hareket edilirse edilsin eğitim toplumdan ayrı düşünölemeyeceği sonucu karŐımıza çıkmaktadır.

Eğitim sosyoloji bilgi ve donanımına sahip bir öğretmen; farklı kültür, sınıf ve inançtan gelen öğrencileri tanıyıp buna uygun eğitim gerçekteşirebilir.

Toplumla uyumlu bir eğitime yönelerek olası okul - toplum srtşmesinin önüne geçebilir.

Eğitim sosyoloji, eğitim sistemlerinin iyileştilmesinde, yeniden inşa edilmesinde, insan kaynaklarının doğru kullanılmasında ve toplumsal ilerlemenin sağlanmasında önemli bir enstrüman olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu denli önemli bir alanın doğru şekilde değerlendirilmesi ise eğitim - toplum ilişkisinin temellerine hakim olmaktan geçmektedir.

TOPLUM

ortak bir kùltürü paylaşan,
belli bir coğrafyada yaşayan ve
ihtiyaçlarını karşılamak için etkileşen insanların oluşturduğu
birliktelik

Toplum bir araya gelmiş insanlar yığını değildir.

İnsanlar arası sosyal ilişkileri de ifade eder.

Sosyal ilişkiler bir toplumun kùltürünü de oluşturan geleneklerle,
adetlerle, normlarla ve kurallarla örülüdür ve maddi unsurlardan
ziyade manevi unsurlara dayalıdır

Bu sebeple mutlak bir toplum tanımı yapmak mümkün değildir.

İlk toplumun oluşumu üzerine ortaya atılan görüşlerden en kuvvetlisi
TOPLUMLARIN TEMELİNDE İHTİYAÇLAR YATAR
görüşüdür.

Doğada tek başına olan ilkel insanın korunma ve çoğalma gibi dürtüleri insanların bir araya gelmesi sürecini başlatır.

Bu sürece bakıldığında toplumun ve toplumsallaşmanın, insan doğasının bir sonucu olduğunu söylemek mümkündür.

Toplumun varlığını sürdürebilmesinde,
toplumsal ve bireysel ihtiyaçları karşılayan kurumlar hayatidir.
Bu kurumlardan biri de eğitim kurumudur.

Toplumsal değişiklikler, eğitimi ve eğitim kurumlarını
şekillendirip değiştirirken, eğitim kurumları da toplumu
değiştirmektedir.

Eğitimin toplum üzerindeki işlevlerine baktığımızda ilk sırayı,
kültürü koruyup geliştirme almaktadır.

Kültürü ve dolayısıyla toplumu korumak,
sağlıklı bir şekilde geliştirmek
bugün kadar yarınla da ilişkilidir.

Teknolojik, coğrafi hatta iklimatik unsurlarla sürekli bir değişim
içerisinde olan kültürün, toplumun devamlılığına zarar
vermeyecek,
bilakis toplumun gelişmesine ve devamlılığına yardımcı olacak
şekilde ilerlemesi ancak eğitimin yönlendirmesi ile
gerçekleşebilmektedir.

TOPLUMSALLAŞMA SÜRECİ

Bireyin topluma ait değerleri, yargıları, normları, beklentileri, kısacası toplumun kültürünü öğrenmesi ve içselleştirilmesi sürecidir.

Doğuştan itibaren tüm yaşamı kapsar.

Bu süreçte insan bir toplumun davranış kalıplarını özümseyerek o topluma ait bir birey olabilir.

Aynı toplumdaki bireylerin her zaman aynı toplumsallaşma süreçlerini yaşadıkları söylenemez.

Hem mikro çevredeki kültür farklılıkları hem de maruz kalınan sosyal çevrenin her birey için farklı oluşu bu durumun sebepleridir.

TOPLUMSALLAŞMA SÜRECİ

Toplumsallaşma süreci çift yönlüdür.

Topluma uyum sağlayamayan nesiller, kültür aktarımını gerçekleştiremeyecek ve toplumun varlığını sürdürmesi tehlikeye girecektir.

Topluma uyum sağlama süreci bireyin yer aldığı topluma göre belli bir amaçlara bağlanıp eğitim kurumlarında kazandırılmaya çalışılabileceği gibi doğal bir süreç olarak toplumun içinde de gerçekleşebilir.

TOPLUMSAL KURUMLAR

Eğitim

Aile

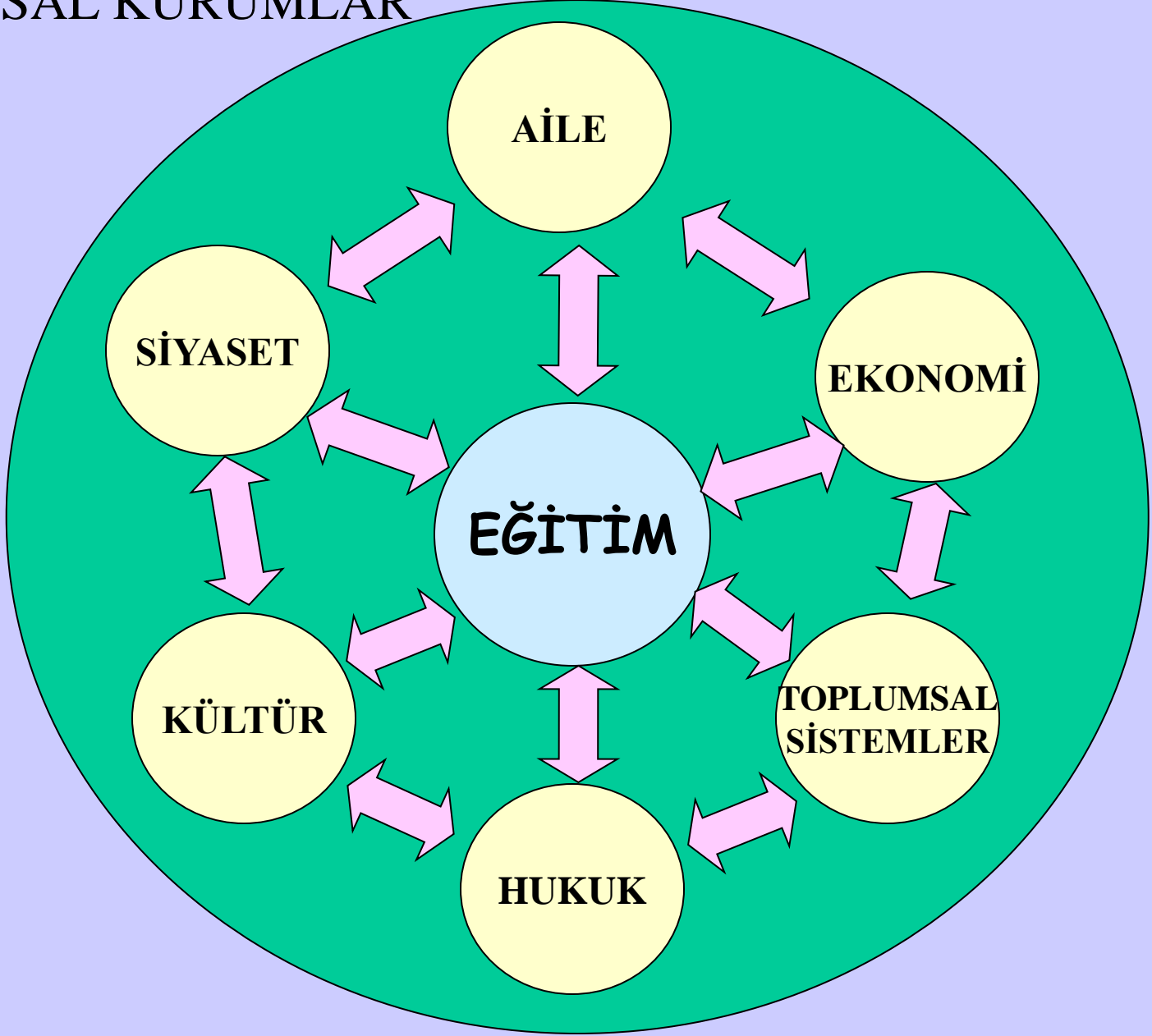
Din

Kültür

Siyaset

Ekonomi

TOPLUMSAL KURUMLAR

TOPLUMSAL DEĐİŐME

Toplumsal yapıyı oluşturan ilişkiler, kurumlar, kurallar ve topluma ait diğer unsurlar sũrekli deđiŐim iãindedir.

Bu deđiŐim kontrollũ ve kasıtlı değildir.

Toplumsal deđiŐimi sağlayan iã ve dıŐ dinamiklerin etkisi, hızı ve gũcũ toplumdan topluma farklılık gũsterir.

Hatta aynı toplumun farklı zamanlarda aynı etkenlere karŐı farklı tepkiler vermesi de olasıdır.

TOPLUMSAL TABAKALAŐMA

Toplumlar, baŐta ekonomik g¼ç olmak üzere, siyasi g¼ç, saygınlık, lisan, ırk ve hatta cinsiyet gibi bazı unsurlara bağlı olarak tabakalaŐmaktadır.

Kast sistemi, kölelik sistemi ve feodal sistem...

TabakalaŐma üç deėiŐik Şekilde gerçekteŐebilir.

Kapalı tabakalaŐma

Yarı açık tabakalaŐma

Açık tabakalaŐmada

TOPLUMSAL TABAKALAŐMA

Toplumun geliŐmesi ve bu sayede toplumsal eŐsitsizliĐin olabildiğince giderilmesi için eğitim zaruridir.

EĞitimde fırsat eŐitliĐi, insanın değerlendirilmesini, onurlandırılması, hayatının anlam kazanmasını, hem kendine hem topluma yararlı olmasını sağlar.

Bu sayede toplumun dengeli bir geliŐim sureci yaŐaması ve toplumsal eŐsitsizliĐin azalması sağlanabilir.

TOPLUMSAL HAREKETLİLİK

Kişi ve grupların statüleri arasında gerçekleşen değişiklikleri ifade eder.

Toplumsal hareketlilik
dikey veya **yatay** olmak

Dikey hareketlilik, bireyin sosyal tabakalarda yükselmesi veya gerilemesidir.

Yatay hareketlilik, aynı toplumsal tabaka içinde yapılan fiziki mekân değişiklikleridir.

TOPLUMSAL DENETİM

Toplumun yeni üyeleri ortak kültüre uyum sağlamalıdır.

Toplumsal denetim mekanizmaları bu noktada devreye girerek yasa, norm, adet, değer gibi mekanizmalarla toplumsal bir baskı ve yönlendirme görevi üstlenir.

Bu sayede birey, toplumun ortak değerlerinin farkına varır ve bu davranışları sergiler.

Toplumsal denetim mekanizmalarının her zaman doğru yönlendirmeler yaptığını söylemek mümkün değildir.